

УДК 343.85

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313.2019.7.35>**Надія Носевич,**

здобувач

Донецького юридичного інституту

Міністерства внутрішніх справ України

КРИМІНОЛОГІЧНЕ РОЗУМІННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ЯК СУБ'ЄКТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

У статті визначено особливості сучасного кримінологічного розуміння Державного бюро розслідувань як суб'єкта протидії злочинності в Україні. Обґрунтовано, що структурно діяльність Державного бюро розслідувань із протидії злочинності складається із запобігання злочинам (профілактика та попередження) та реагування на їх вчинення (виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів). Державне бюро розслідувань як суб'єкт протидії злочинності має свою специфіку, яка проявляється у такому: є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність; протидія злочинності для ДБР є основною метою діяльності; є особливим об'єктом запобіжного впливу; в діяльності Бюро реалізується кримінологічна політика держави; Бюро має спеціальні повноваження щодо протидії злочинності (здійснює безпосереднє управління окремими напрямками запобігання злочинності і їх координацію; виявляє та пізнає об'єкт запобіжного впливу, інформує про них інших суб'єктів; виконує запобіжні заходи щодо випередження, обмеження, усунення криміногенних явищ та процесів, захисту соціальних благ і особи; реалізує заходи щодо відвернення і припинення злочинів і злочинності). Акцентується увага на об'єкті запобіжного впливу Бюро, до якого належать: 1) злочини, вчинені службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої – третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України; 2) злочини, вчинені службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України; 3) злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини), крім злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України. Робиться висновок про те, що функціональна побудова механізму протидії злочинності Державним бюро розслідувань полягає в тому, що Бюро спочатку відповідним чином реагує на факт вчинення злочину, а під час кримінального провадження здійснює запобігання новим злочинам.

Ключові слова: Державне бюро розслідувань, злочинність, злочин, протидія, запобігання, реагування.

Постановка проблеми. Питання кримінологічного розуміння статусу суб'єкта запобігання злочинності та механізму його впливу на розвиток суспільних відносин завжди були і залишаються предметом наукових досліджень у сфері кримінології.

Це пов'язано із тим, що як розвиток соціальної системи, так і поява нових «гравців запобігання злочинності» (або зміна їхнього статусу чи повноважень) є процесами перманентними. Кримінологічні дослідження набувають більшої актуальності у зв'язку з появою у правовому полі і державному апараті нових державних органів, до основних функцій яких входить запобігання злочин-

ності. Серед таких органів слід виокремити і Державне бюро розслідувань (далі – ДБР, або Бюро), яке з'явилося у системі права України у 2016 році, а у системі державного апарату – у 2017 році. Функції зазначеного органу фактично сфокусовані на виконанні одного завдання – протидії злочинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Маємо зазначити, що питанням суб'єктного розуміння протидії злочинності присвячені роботи таких вчених, як П. П. Андрушко, В. І. Борисов, Л. П. Брич, Б. В. Волженкін, В. В. Голіна, Д. І. Голошніченко, Н. О. Гуророва, І. М. Даньшин, О. О. Дудоров, О. С. Задорожний, О. Г. Каль-

ман, О. Є. Користін, П. С. Матишевський, В. О. Навроцький, І. В. Пальцева, О. І. Перепелиця, В. В. Пивоваров, В. М. Попович, В. В. Сташис, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, М. І. Хавронюк, та інших фахівців. Однак і дотепер не сформовано єдиного підходу до визначення кримінологічного статусу Бюро, залишається неформованою його кримінологічна характеристика.

Метою запропонованої статті є визначення особливостей сучасного кримінологічного розуміння ДБР як суб'єкта протидії злочинності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Перш за все ми маємо визначитися з розумінням кримінологічної категорії «протидія злочинності». Найбільшого розвитку концепція протидії злочинності знайшла у працях професорів О. М. Бандурки, О. М. Литвинова та їхніх учнів. Самі вчені під протидією злочинності пропонують розуміти особливий інтегрований, багаторівневий об'єкт соціального управління, який становить різноманітна за формами діяльність відповідних суб'єктів, які взаємодіють у вигляді системи різноманітних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою зниження інтенсивності процесів детермінації злочинності на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня [1, с. 44-45].

О. Ю. Шостко включає у зміст поняття «протидія злочинності» діяльність, спрямовану на мінімізацію суперечностей та чинників, що породжують злочинність або сприяють їй, на скорочення окремих видів злочинів шляхом недопущення їх вчинення на різних стадіях злочинної поведінки (заходи запобігання злочинності), а також адекватні заходи реагування на вже вчинені злочини [21, с. 31].

З урахуванням того, що, відповідно до ст. 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» [4], Бюро є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції, слід звернутись до запропонованої В.М. Кудом наукової концепції протидії злочинності [11-13]. Вчений відстоює позицію виокремлення в межах протидії злочинності двох напрямів – запобігання кримінальним правопорушенням та реагування на їх вчинення [11-13]. Своєю чергою запобігання він пропонує розподілити на профілактику, попередження кримінальних правопору-

шень та припинення вже розпочатих правопорушень.

Виходячи з положень ст. 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», відповідно до якої Бюро протидіє злочинності шляхом «запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів», маємо зазначити, що структурно зазначена діяльність складається із запобігання злочинам (профілактика та попередження) та реагування на їх вчинення (виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів).

Слід звернути увагу на особливий об'єкт протидіючого впливу ДБР. Відповідно до ст. 5 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» та ч. 4 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України [6], ДБР вирішує завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування:

1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої – третьої категорій посад державної служби, судьями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України;

2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;

3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України.

Перейдемо до розгляду складників протидії злочинності. Першим із них є **запобігання**. З точки зору В. В. Голіни, запобігання злочинності – це сукупність різноманітних видів діяльності і заходів у державі, спрямованих на вдосконалення суспільних відносин з метою усунення негативних явищ і процесів, що породжують злочинність або сприяють їй, а також недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної поведінки [8, с. 53]. Суть запобігання полягає у перешкоджанні вчиненню кримінальних правопорушень, недопущенні їх вчинення. Запобігати означає «не допускати чогось задалегідь, відвертати» [11, с. 107].

Запобігання поділяється на такі складники: профілактика та попередження кримінальних правопорушень.

Профілактика кримінальних правопорушень розглядається як один із різновидів запобігання злочинності, сутністю якого є недопущення розвитку, мінімізація негативного впливу криміногенних детермінант, що зумовлюють злочинність та її окремі види, застосування різного роду заходів, які заздалегідь зменшують імовірність потенційних злочинів або формування злочинної мотивації [20, с. 155]. Останнім часом термін «профілактика» замінюють поняттям «превенція», що полягає у цілеспрямованій діяльності державних органів, установ та громадськості з метою виявлення, усунення та зниження негативного впливу детермінант злочинності, формування позитивного суспільного середовища та забезпечення кримінологічної безпеки в цілому.

Попередження – це сукупність заходів, безпосередньо спрямованих на свідомість конкретних осіб або окремих їхніх груп, які мають злочинні наміри, замислюють вчинення злочину [11, с. 107]. В. М. Кудрявцев та В. Є. Емінов розглядають попередження як багаторівневу систему заходів та суб'єктів, які здійснюють ці заходи, що спрямована на: а) виявлення, усунення чи послаблення або нейтралізацію причин злочинності, окремих її видів, а також умов, що їм сприяють; б) виявлення та усунення ситуацій на окремих територіях чи у певному середовищі, безпосередньо тих, що мотивують чи провокують вчинення злочинів; в) виявлення у структурі населення груп підвищеного кримінального ризику та зниження цього ризику; г) виявлення осіб, поведінка яких вказує на реальну можливість вчинення злочину, і здійснення стримувального та корекційного впливу, а у разі потреби – впливу на їхнє найближче оточення [5, с. 279-280]. Попередження є більш конкретизованим, ніж профілактика, та передбачає більшою мірою спеціально-кримінологічні заходи протидії злочинності.

Реагування на вчинення злочину являє собою комплекс форм, заходів та методів виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів [11, с. 108].

Виявлення «запускає» механізм реагування ДБР на вчинення злочину. Вчені зазначають, що *виявлення злочинів* є цілеспрямованою діяльністю оперативних і слідчих підрозділів для встановлення, фіксації фактів, обставин учинення злочинів та осіб, причетних до їх учинення й отримання інформації, яку можна використати як докази під час досудового слідства [14, с. 117; 19, с. 103]. Лише після виявлення ознак злочину починається його припинення, розкриття та розслідування.

Припинення злочинів – це засіб реагування на злочин, що полягає у нейтралізації умов для вчинення вже розпочатого злочину. Наступною стадією реагування на злочин є його *розкриття*, що являє собою визначену законодавством комплексну діяльність уповноважених державних органів, спрямовану на встановлення наявності або відсутності суспільно небезпечного винного діяння, збирання доказів вини особи, яка його вчинила, з метою притягнення її до кримінальної відповідальності та відшкодування збитків, завданих злочинною діяльністю, а також установа та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів.

Під *розслідуванням злочинів* слід розуміти визначену законодавством комплексну діяльність уповноважених державних органів, спрямовану на швидке та повне розкриття злочину, викриття винних та забезпечення правильного застосування законодавства з метою захисту прав і свобод людини і громадянина та держави. Умовно можна стверджувати, що розслідування злочину є процесуальним оформленням розкриття злочину.

Таким чином, механізм запобіжної діяльності ДБР полягає у системі форм, методів і засобів щодо запобігання злочинам (профілактика та попередження) та реагування на злочини (виявлення, припинення, розкриття та розслідування). Зазначений механізм має свою специфічну функціональну побудову: ДБР спочатку «відповідним чином реагує на факт вчинення злочину, а під час кримінального провадження здійснює запобігання новим злочинам, і такий процес триває постійно» [11, с. 110]. Двокомпонентний комплекс зусиль Бюро з протидії злочинності – «це своєрідне постійно діюче знаряддя в розпорядженні органів кримінальної юстиції, яке потрібно професійно застосовувати та вдосконалювати» [11, с. 110].

Перейдемо до встановлення місця ДБР у системі суб'єктів протидії злочинності. У науці справедливо зазначається, що ефективність запобіжної діяльності багато в чому зумовлюється правильним визначенням суб'єктів, здатних успішно здійснювати цю діяльність, та розподілом обов'язків між ними в окресленій царині [18, с. 120]. За справедливим твердженням О. М. Литвинова, суб'єкти протидії злочинності утворюють цілісну у функціональному й організаційному відношенні систему, з'єднану спільністю мети та управління у сфері протидії злочинності. Складність цієї системи зумовлена, з одного боку, багатогранністю виконуваних завдань із забезпечення безпеки, запобігання, профілактики, припинення, розкриття і розслідування злочинів, а з іншого – розподілом завдань між суб'єктами

різних рівнів, що зумовлено ієрархічною побудовою системи. Дана система є складною соціальною організацією, бо групи однорідних органів, що входять до неї, утворюють відносно самостійні організаційні формування, які функціонують на основі тотожних закономірностей. Кожне з таких формувань є підсистемою більш великої системи та водночас складається зі своїх підсистем [9; 17, с. 996].

На думку А. П. Закалюка, суб'єктом діяльності щодо запобігання злочинності та злочинним виявам можуть бути визнані органи, організація, окрема особа, які в цій діяльності виконують хоча б одну з таких функцій щодо заходів запобігання: організація, координація, здійснення або безпосередня причетність до здійснення [3, с. 346]. В. В. Голіна під суб'єктами запобігання злочинності розуміє державні органи, громадські організації, соціальні групи, службових осіб чи громадян, які спрямовують свою діяльність на розроблення і реалізацію заходів, пов'язаних із випередженням, обмеженням, усуненням криміногенних явищ та процесів, що породжують злочинність і злочини, а також із їх недопущенням на різних злочинних стадіях, у зв'язку з чим мають права, обов'язки і несуть відповідальність [7, с. 150]. У зв'язку з тим, що правоохоронна функція є головною в діяльності ДБР, можемо упевнено стверджувати, що зазначений орган є державним суб'єктом протидії злочинності.

О. Г. Кальман визначає суб'єктами: державні органи, службових осіб, громадські організації, соціальні групи, окремих громадян, які наділені відповідною компетенцією, правами й обов'язками, діяльність яких відповідно до чинного законодавства спрямована на розробку і реалізацію заходів, пов'язаних із випередженням, виявленням, обмеженням і усуненням криміногенних явищ і процесів, що породжують злочин [15, с. 51]. ДБР є державним органом, який виявляє криміногенні фактори, що зумовлюють вчинення злочинів, а також безпосередньо реалізує заходи щодо протидії злочинності.

Уникаючи зайвих ознак у характеристиці суб'єктів запобігання злочинності, М. О. Свірін стверджує, що систему суб'єктів запобігання злочинності становлять юридичні і фізичні особи, які відповідно до своїх повноважень здійснюють передбачені законом заходи у сфері протидії злочинності. До кола цих суб'єктів належать законодавчий орган, органи виконавчої і судової влади, органи державного управління, культурно-виховні та навчальні заклади, підприємства, установи й організації, що функціонують у різних сферах соціальної життєдіяльності, їхні трудові колективи, громадські організації і товариства, охоронні

установи, сім'я, громадяни [16, с. 98]. Якщо йти за логікою автора, то суб'єктами протидії злочинності можна взагалі назвати суспільні інституції та громадян. Переконані, що поділ суб'єктів на державних та недержавних із чітко визначеними функціями щодо протидії злочинності є необхідним, оскільки дає можливість як системно, так і функціонально підходити до протидії злочинності.

У зв'язку із зазначеним найбільш точною видається класифікація суб'єктів запобігання злочинності, надана В. В. Голіною. За його твердженням, за специфікою запобіжної діяльності слід розрізняти суб'єкти, які: 1) визначають її основні напрями, завдання, форми (політику боротьби зі злочинністю), планують, спрямовують та контролюють її, забезпечують її правове регулювання; 2) здійснюють безпосереднє управління окремими напрямами і учасниками запобігання злочинності і їх координацію; 3) виявляють та пізнають об'єкт запобіжного впливу, інформують про них інших суб'єктів; 4) виконують запобіжні заходи щодо випередження, обмеження, усунення криміногенних явищ та процесів, захисту соціальних благ і особи; 5) реалізують заходи щодо відвернення і припинення злочинів і злочинності [2, с. 326].

Ураховуючи особливість ДБР у сфері протидії злочинності, маємо зазначити, що цей орган здійснює безпосереднє управління окремими напрямами запобігання злочинності і їх координацію; виявляє та пізнає об'єкт запобіжного впливу, інформує про них інших суб'єктів; виконує запобіжні заходи щодо випередження, обмеження, усунення криміногенних явищ та процесів, захисту соціальних благ і особи; реалізує заходи щодо відвернення і припинення злочинів і злочинності.

Висновки

Таким чином, ДБР як суб'єкт протидії злочинності має свою специфіку, яка проявляється у такому:

– ДБР є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність;

– протидія злочинності для ДБР є основною метою діяльності;

– ДБР вирішує завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування: 1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої – третьої категорій посад державної служби, судьями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детекти-

вів Національного антикорупційного бюро України; 2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України; 3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України.

– механізм діяльності ДБР щодо протидії злочинності полягає у системі форм, методів і засобів щодо запобігання злочинам (профілактика та попередження) і реагування на злочини (виявлення, припинення, розкриття та розслідування);

– зазначений механізм має свою специфічну функціональну побудову: спочатку відбувається реагування на злочин, а потім, у процесі розслідування злочину, здійснюється запобігання новим злочинам;

– у діяльності ДБР реалізується кримінологічна політика держави;

– ДБР має спеціальні повноваження щодо протидії злочинності (здійснює безпосереднє управління окремими напрямками запобігання злочинності і їх координацію; виявляє та пізнає об'єкт запобіжного впливу, інформує про них інших суб'єктів; виконує запобіжні заходи щодо випередження, обмеження, усунення криміногенних явищ та процесів, захисту соціальних благ і осіб; реалізує заходи щодо відвернення і припинення злочинів і злочинності).

Список використаних джерел:

1. Бандурка О. М., Литвинов О.М. Протидія злочинності та профілактика злочинів : монографія. Харків : ХНУВС, 2011. 308 с.

2. Голіна В. В., Головкін Б. М. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : навчальний посібник. Харків: Право, 2014. 513 с.

3. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Т. 1. Київ : ВД «Ін Юре», 2007. 424 с.

4. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 6. Ст. 55.

5. Кримінологія : учебник / под ред. В.Н. Кудрявцева, В.Е. Эминова. 2-е изд., перераб и доп. Москва, 2002. 686 с.

6. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

7. Кримінологія : підручник / В.В. Голіна, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська та ін.; за ред. В.В. Голіни, Б.М. Головкіна. Харків: Право. 2014. 440 с.

8. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підручник / за ред. В. В. Голіни. 2-ге вид. переробл. і допов. Харків : Право, 2009. 288 с.

9. Кримінологія: питання та відповіді / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Золота мілья, 2015. 324 с.

10. Курс советской криминалогии: Предупреждение преступности / под ред. В. Н. Кудрявцева, И. И. Карпеца, Б. В. Коробейникова. Москва: Юрид. лит., 1986. 352 с.

11. Куц В. Протидія злочинності: сутність і зміст. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4. С. 103-112.

12. Куц В. Теорія протидії злочинності – перспективний напрям розвитку сучасної юридичної науки. *Перспективні напрями розвитку сучасної юридичної науки*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 29–30 січня 2016 р.). Кривий Ріг: ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2016. С. 136-140.

13. Куц В.М. Поняття кримінально-правового простору. *Матеріали круглого столу «Філософсько-правова концепція правового простору»* (м. Тернопіль, 18 березня 2016 р.): тези наукових доповідей. Тернопіль: Тернограф, 2016. С. 202–204.

14. Петросян В. Г. Криміналістичне та оперативно-розшукове забезпечення виявлення злочинів, вчинених суб'єктами господарювання з ознаками фіктивності : дис. ... к. ю. н. Ірпінь, 2012. 221 с.

15. Проблеми запобігання та протидії злочинності правоохоронними органами України : монографія / за ред. д. ю. н., професора О.Г. Кальмана. Харків: ІВПЗ АПРН України, 2008. 284 с.

16. Свірін М.О. Класифікація суб'єктів запобіжної діяльності в Україні. *Кримінально-виконавча система: вчора, сьогодні, завтра*. 2017. № 1. С. 96-106.

17. Севрук В.Г. Правоохоронні органи, які здійснюють протидію злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі: український та міжнародний досвід. *Молодий вчений*. 2017. № 11. С. 995-1005.

18. Храпцов О.М. Запобігання кримінальному насильству на спеціально-кримінологічному рівні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Право»*. 2017. Випуск 24. С. 120-122.

19. Шаповалов О. О. Виявлення ознак злочинів у процесі досудового розслідування. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 99-107.

20. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах : монографія. Харків : Право, 2009. 400 с.

21. Шостко О. Ю. Теоретичні та прикладні проблеми протидії організованій злочинності в європейських країнах : автореф. дис. ... д. ю. н. Харків: 2010. 45 с.

The article identifies the features of the modern criminological understanding of the State bureau of investigation as a subject of combating crime in Ukraine. It is substantiated that the structural activity of the State bureau of investigation to combat crime consists of the prevention of crimes (prevention and prevention) and the response (detection, suppression, detection and investigation of crimes) to commit them. The State bureau of investigation as a subject of countering crime has its own specifics, which is manifested in the following: it is the central executive body engaged in law enforcement; anti-crime for the State bureau of investigation is the main purpose of the activity; special object of preventive effect; in the activities of the Bureau is implemented criminological policy of the state; The bureau has special powers to counter crime (carries out direct management and coordination of specific areas of crime prevention; detects and identifies the object of preventive influence, informs other subjects about it; takes measures aimed at anticipating, limiting, eliminating criminogenic phenomena and processes, protecting social benefits and persons; implements measures to prevent and suppress crimes and criminality). Attention is focused on the object of preventive influence of the Bureau, which includes: 1) crimes committed by officials occupying a particularly responsible position in accordance with the first part of Article 9 of the Law of Ukraine «On Public Service», persons whose positions fall into the first and third categories of civil service positions, judges and law enforcement officers, except when these crimes are within the jurisdiction of the detectives of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine; 2) crimes committed by officials of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the Deputy Prosecutor General – the head of the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office or other prosecutors of the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, unless the pre-trial investigation of these crimes falls within the jurisdiction of the detectives of the internal control unit of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine; 3) crimes against the established order of military service (military crimes), except for the crimes provided for by art. 422 of the Criminal Code of Ukraine. It is concluded that the functional structure of the anti-crime mechanism of the State bureau of investigation is that the Bureau first responds appropriately to the fact of a crime, and during criminal proceedings it carries out the prevention of new crimes.

Key words: State bureau of investigation, crime, crime, counteraction, prevention, response.